

ROMÂNIA
JUDEȚUL VASLUI
MUNICIPIUL VASLUI
POLIȚIA LOCALĂ VASLUI

Vaslui, str. Călugăreni, nr. 103
Tel. fax. 0235315756, Telefon: 0335.402.866

www.politiavsl.ro
contact@politiavsl.ro

Operator de date cu caracter personal
înregistrat sub nr. 9778 la A.N.S.P.D.C.P.

Nr. 3231 data 29.08.2019.

Nesecret

CODUL DE ETICĂ ȘI INTEGRITATE
AL PERSONALULUI POLIȚIEI LOCALE VASLUI

Aprobat: Director Executiv

Catana Sorinel

Avizat: Șef Birou Juridic

Tilici Nicolae

Întocmit: Consilier de etică

Buimac Andreea

Data aprobării

29.08.2019

Data intrării în vigoare

29.08.2019

CUPRINS

Preambul	3
I. Necesitatea existenței Codului de etică și integritate pentru personalul Poliției Locale Vaslui.....	6
II. Norme generale de conduită profesională a funcționarilor publici și a personalului Contractual	7
ART.1 Respectarea Constituției și a legilor.....	7
ART.2 Profesionalismul și imparțialitatea.....	7
ART.3 Obligații în exercitarea dreptului la libera exprimare.....	7
ART.4 Asigurarea unui serviciu public de calitate.....	7
ART.5 Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice.....	7
ART.6 Obligația de a informa autoritatea sau instituția publică cu privire la situația personală generatoare de acte juridice.....	8
ART.7 Interdicții și limitări în ceea ce privește implicarea în activitatea politică.....	8
ART.8 Îndeplinirea atribuțiilor.....	8
ART.9 Păstrarea secretului de stat, secretului de serviciu și confidențialitatea.....	8
ART.10 Interdicția privind acceptarea darurilor sau a altor avantaje.....	9
ART.11 Utilizarea responsabilă a resurselor publice.....	9
ART.12 Subordonarea ierarhică.....	9
ART.13 Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri.....	9
ART.14 Folosirea imaginii proprii.....	9
ART.15 Respectarea regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților.....	9
ART.16 Activitatea publică.....	10
ART.17 Conduita în relațiile cu cetățenii.....	10
ART.18 Conduita în cadrul relațiilor internaționale.....	11
ART.19 Obiectivitate și responsabilitate în luarea deciziilor.....	11
ART.20 Obligația respectării regimului cu privire la sănătate și securitate în muncă.....	11
III. Dispoziții și principii etice specifice funcției publice de polițist local.....	12
ART. 21 – Legalitatea.....	12
ART. 22 - Egalitate, imparțialitate și nediscriminare.....	12
ART. 23 – Transparența.....	13
ART.24 - Capacitatea și datoria de exprimare.....	14
ART.25 - Disponibilitatea.....	14
ART.26 - Prioritatea interesului public.....	15
ART.27 – Profesionalismul.....	15
ART.28 – Confidențialitatea.....	16
ART.29 – Respectul.....	16
ART. 30 - Integritatea morală.....	17
ART.31 – Loialitatea.....	18
ART.32 - Independența operațională.....	18
ART.33 - Imaginea funcției de polițist local.....	18
ART.34 - Atitudinea polițistului local în exercitarea funcției.....	20
ART.35 - Comportamentul general.....	21
ART. 36 - Relațiile cu subordonații.....	23
ART. 37 - Relațiile cu superiorii ierarhici.....	23
ART.38 - Relațiile care îl plasează pe lucrător într-o situație de cooperare.....	23

ART. 39 Comportamentul polițiștilor locali în familie și societate.....	24
IV. Consilierea etică a funcționarilor publici și asigurarea informării și a raportării cu privire la normele de conduită.....	26
ART. 40 - Obligațiile autorităților și instituțiilor publice cu privire la asigurarea consilierii etice a funcționarilor publici și a informării și a raportării cu privire la normele de conduită.....	26
ART.41 - Modul de soluționare a reclamațiilor și sancțiuni.....	26
V. Dispoziții finale.....	27
ART. 42 - Actualizarea codului etic și de integritate.....	27
ART.43 - Informarea și transparența.....	27
ART.44 - Intrarea în vigoare.....	27
Tabel nominal cu personalul care a luat la cunoștința prevederile Codului de etică și integritate	

CODUL DE ETICĂ ȘI INTEGRITATE AL PERSONALULUI POLIȚIEI LOCALE VASLUI

Codul de conduită etică reprezintă un ansamblu de principii și reguli de conduită care guvernează activitatea funcționarilor publici și a personalului contractual din cadrul Poliției Locale Vaslui.

Scopul acestui Cod îl reprezintă îmbunătățirea și creșterea calității serviciilor publice oferite de personalul Poliției Locale Vaslui, crearea cadrului etic necesar desfășurării activității salariaților, astfel încât aceștia să își îndeplinească cu profesionalism, loialitate, corectitudine și în mod conștiincios îndatoririle de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea să aducă prejudicii instituției.

Codul de etică și integritate al personalului din cadrul Poliției Locale Vaslui definește valorile și principiile de conduită care trebuie aplicate în relațiile cu cetățenii și în același timp servește drept ghid pentru creșterea răspunderii și a implicării personalului din cadrul instituției.

Angajații instituției trebuie să-și desfășoare activitatea cu eficiență, corectitudine, imparțialitate și integritate în vederea creșterii încrederii cetățenilor și a partenerilor în instituția publică.

Principiile detaliate în cadrul acestui Cod de etică și integritate nu se substituie în niciun caz legilor și reglementărilor aplicabile în domeniul administrației publice, însă, asociate cu simțul răspunderii față de cetățeni și parteneri, acestea stabilesc reguli esențiale de comportament și de etică aplicabilă întregului personal al Poliției Locale Vaslui.

Conduita personalului angajat trebuie să reflecte:

- Valorificarea transparenței și probității în activitate;
- Valorificarea competenței profesionale;
- Inițiative prin exemplu;
- Conformitatea cu legile, regulamentele, regulile și politicile instituției;
- Respectarea confidențialității informațiilor;
- Tratatul echitabil și respectarea indivizilor;
- Relațiile loiale cu toți partenerii;
- Caracterul complet și exact al operațiilor și al documentațiilor;
- Modul profesional de abordare al informațiilor.

Instituția publică trebuie să asigure condițiile necesare cunoașterii, de către angajați, a reglementărilor care guvernează comportamentul acestora, prevenirea și raportarea fraudelor și neregulilor. Codul de etică și integritate este aplicabil atât personalului de conducere, cât și celui de execuție.

Personalul de conducere și cel de execuție trebuie să aibă un nivel corespunzător de integritate (caracter integru; sentiment al demnității, dreptății și conștiinciozității, care servește drept călăuză în conduita omului; onestitate, cinste, probitate) profesională și personală și să fie conștienți de importanța activității pe care o desfășoară.

Prezentul cod se aplică tuturor angajaților Poliției Locale Vaslui (funcționari publici sau personal cu contract individual de muncă), indiferent de durata contractului de muncă sau a raportului de serviciu.

Prevederile acestui cod nu exclud drepturi sau obligații, ale conducerii sau ale salariaților, care sunt prevăzute în alte acte normative, care privesc raporturile de muncă și de disciplină a muncii, aplicabile în administrația publică locală.

În cadrul relațiilor de muncă funcționează principiul egalității de tratament față de toți salariații și angajatorii.

Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrăției și a faptelor de corupție din cadrul instituției publice, prin:

a) reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției publice, al funcționarilor publici și al personalului contractual;

b) informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea funcționarilor publici în exercitarea funcțiilor publice și a personalului contractual în exercitarea funcției;

c) crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și funcționarii publici, respectiv personalul contractual din instituția publică, pe de o parte, și între cetățeni și instituția publică, pe de altă parte.

Termeni - În înțelesul prezentului cod, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații conform legii:

a) *funcționar public* - persoana numită într-o funcție publică în condițiile Ordonanței urgențe nr. 57/2019 privind Codul administrativ;

b) *funcție publică* - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite de autoritatea sau instituția publică, în temeiul legii, în scopul realizării competențelor sale;

c) *personal contractual ori angajat contractual* - persoana numită într-o funcție în autoritățile și instituțiile publice în condițiile Legii nr. 53/ 2003 – Codul muncii, republicată;

d) *funcție* - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite de autoritatea sau instituția publică, în temeiul legii, în fișa postului;

e) *interes public* - acel interes care implică garantarea și respectarea de către instituțiile și autoritățile publice a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor, în cazul personalului contractual;

f) *interes personal* - orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către funcționarii publici și personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care au acces, ca urmare a exercitării funcției publice, respectiv a exercitării atribuțiilor funcției;

g) *conflict de interese* - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al funcționarului public sau al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției publice, respectiv funcției deținute;

h) *informație de interes public* - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitățile unei autorități publice ori instituții publice, indiferent de suportul ei;

i) *informație cu privire la date personale* - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă;

j) *polițist local* – funcționar public cu funcție specifică cu atribuții reglementate de Legi specific.

Legislație

- Ordonanță de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ,
- Legea nr. 155/2010, Legea poliției locale,
- HG 1332/2010 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a poliției locale,
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție,
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare,
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/ 2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției

Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, cu modificările ulterioare,

- Legea nr.188/1999 privind statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile permise cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției,

- Ordinul nr.600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;

Alte documente, inclusiv reglementări interne

- Regulamentul Intern
- Codul de conduită al personalului din cadrul Poliției Locale Vaslui,
- Regulamentul de Organizare și Funcționare a Poliției Locale Vaslui

I. Necesitatea existenței Codului de etică și integritate pentru personalul Poliției Locale Vaslui

Poliția locală s-a înființat în scopul exercitării atribuțiilor privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, în următoarele domenii: ordinea și liniștea publică, precum și paza bunurilor, circulația pe drumurile publice, disciplina în construcții și afișajul stradal, protecția mediului, activitatea comercială, evidența persoanelor și alte domenii stabilite prin lege.

În exercitarea funcției publice, lucrătorii iau hotărâri cu caracter obligatoriu, urmăresc îndeplinirea lor, iar la nevoie le pot impune, potrivit procedurilor legale, utilizând mijloacele din dotare.

Pericolul de a încălca reglementările legale există permanent, iar condiții propice pot să apară frecvent în activitatea de zi cu zi a lucrătorilor în domeniul ordinii și siguranței publice. Sunt avute în vedere mediile în care aceștia acționează, drepturile și libertățile care pot fi afectate prin intervențiile lor, precum și disponibilitatea celor vizați prin măsurile polițienești de a oferi lucrătorilor avantaje diverse pentru a evita consecințele aplicării prevederilor legale.

În acest context, un rol important îl are faptul că lucrătorii în domeniul ordinii și siguranței publice intră frecvent în contact cu cetățenii, în sprijinul și în interesul cărora ei își desfășoară activitatea.

Tocmai de aceea, este necesar un Cod de etică și integritate care să surprindă perspectiva normelor morale ale profesiei, cu scopul de a stabili linia comportamentală pe care societatea, prin membrii săi, o așteaptă de la lucrătorii în domeniul ordinii și siguranței publice.

Un argument ce pledează în favoarea elaborării Codului de etică și integritate al personalului Poliției Locale Vaslui se regăsește în necesitatea instituirii unui instrument în măsură să susțină promovarea unei noi culturi profesionale. Astfel, Codul poate constitui un punct de referință în formarea personalului, mai ales în ceea ce privește comportamentul în diverse situații determinate de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

De asemenea, s-a urmărit reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției funcției publice și al funcționarilor publici, precum și crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și funcționarii publici.

Identificarea și instituirea unei stări de echilibru între drepturile cetățenilor, interesele autorităților publice și drepturile și îndatoririle lucrătorilor, reprezintă un alt obiectiv avut în vedere la elaborarea Codului.

O atenție deosebită s-a acordat evidențierii legăturii strânse dintre structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice și societatea civilă, având în vedere că eficacitatea acțiunilor acestora este influențată în mod direct de susținerea pe care o primesc din partea cetățenilor.

Drept urmare, au fost puse în evidență reguli de comportament ale lucrătorilor, cu scopul declarat de a întări parteneriatul cu populația, prin furnizarea unor servicii de calitate și/sau informații de interes public, fără a nesocoti însă confidențialitatea datelor și protecția informațiilor clasificate.

Realizarea acestor modele de comportament se bazează atât pe *"bunul simț"* și *"bunele practici"* înregistrate în activitatea lucrătorilor din cadrul poliției locale care desfășoară activități de ordine și liniște publică, cât și pe consecințele în plan etic al unor dispoziții legale aplicabile în activitatea poliștilor locali.

II. Norme generale de conduită profesională a funcționarilor publici și a personalului contractual

ART. 1 Respectarea Constituției și a legilor

(1) Funcționarii publici au obligația ca prin actele și faptele lor să promoveze supremația legii, să respecte Constituția și legile țării, statul de drept, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor în relația cu administrația publică, precum și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu aplicarea normelor de conduită care rezultă din îndatoririle prevăzute de lege.

(2) Funcționarii publici trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor publice deținute.

ART. 2 Profesionalismul și imparțialitatea

(1) Funcționarii publici trebuie să exercite funcția publică cu obiectivitate, imparțialitate și independență, fundamentându-și activitatea, soluțiile propuse și deciziile pe dispoziții legale și pe argumente tehnice și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului corpului funcționarilor publici.

(2) În activitatea profesională, funcționarii publici au obligația de diligență cu privire la promovarea și implementarea soluțiilor propuse și a deciziilor, în condițiile prevăzute la alin. (1).

(3) În exercitarea funcției publice, funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine neutră față de orice interes personal, politic, economic, religios sau de altă natură și să nu dea curs unor eventuale presiuni, ingerințe sau influențe de orice natură.

(4) Principiul independenței nu poate fi interpretat ca dreptul de a nu respecta principiul subordonării ierarhice.

ART. 3 Obligații în exercitarea dreptului la libera exprimare

(1) Funcționarii publici au dreptul la libera exprimare, în condițiile legii.

(2) În exercitarea dreptului la liberă exprimare, funcționarii publici au obligația de a nu aduce atingere demnității, imaginii, precum și vieții intime, familiale și private a oricărei persoane.

(3) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, funcționarii publici au obligația de a respecta demnitatea funcției publice deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(4) În activitatea lor, funcționarii publici au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale sau de popularitate. În exprimarea opiniilor, funcționarii publici trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

ART. 4 Asigurarea unui serviciu public de calitate

(1) Funcționarii publici au obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor autorităților și ale instituțiilor publice.

(2) În exercitarea funcției deținute, funcționarii publici au obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.

ART. 5 Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice

(1) Funcționarii publici au obligația de a apăra în mod loial prestigiul autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

(2) Funcționarilor publici le este interzis:

a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, cu politicile și strategiile acestora ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;

b) să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care autoritatea sau instituția publică în care își desfășoară activitatea are calitatea de parte sau să furnizeze în mod neautorizat informații în legătură cu aceste litigii;

c) să dezvăluie și să folosească informații care au caracter secret, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

d) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) Prevederile alin. (2) se aplică și după încetarea raportului de serviciu, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.

ART. 6 Obligația de a informa autoritatea sau instituția publică cu privire la situația personală generatoare de acte juridice

Funcționarul public are îndatorirea de a informa autoritatea sau instituția publică, în mod corect și complet, în scris, cu privire la situațiile de fapt și de drept care privesc persoana sa și care sunt generatoare de acte administrative în condițiile expres prevăzute de lege.

ART. 7 Interdicții și limitări în ceea ce privește implicarea în activitatea politică

(1) Funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, cu respectarea interdicțiilor și limitărilor prevăzute de lege.

(2) Funcționarii publici au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice, să nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizație căreia îi este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice.

(3) În exercitarea funcției publice, funcționarilor publici le este interzis:

a) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice, a organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, a fundațiilor sau asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice, precum și pentru activitatea candidaților independenți;

b) să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;

c) să afișeze, în cadrul autorităților sau instituțiilor publice, însemne ori obiecte inscripționate cu sigla și/sau denumirea partidelor politice, ale organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, ale fundațiilor sau asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice, ale candidaților acestora, precum și ale candidaților independenți;

d) să se servească de actele pe care le îndeplinesc în exercitarea atribuțiilor de serviciu pentru a-și exprima sau manifesta convingerile politice;

e) să participe la reuniuni publice cu caracter politic pe durata timpului de lucru.

ART. 8 Îndeplinirea atribuțiilor

(1) Funcționarii publici răspund, potrivit legii, de îndeplinirea atribuțiilor ce le revin din funcția publică pe care o dețin, precum și a atribuțiilor ce le sunt delegate.

(2) Funcționarul public are îndatorirea să îndeplinească dispozițiile primite de la superiorii ierarhici.

(3) Funcționarul public are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor primite de la superiorul ierarhic, dacă le consideră ilegale. Funcționarul public are îndatorirea să aducă la cunoștință superiorului ierarhic al persoanei care a emis dispoziția astfel de situații.

(4) În cazul în care se constată, în condițiile legii, legalitatea dispoziției prevăzute la alin. (3), funcționarul public răspunde în condițiile legii.

ART. 9 Păstrarea secretului de stat, secretului de serviciu și confidențialitatea

Funcționarii publici au obligația să păstreze secretul de stat, secretul de serviciu, precum și confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele de care iau cunoștință în

exercitarea funcției publice, în condițiile legii, cu aplicarea dispozițiilor în vigoare privind liberul acces la informațiile de interes public.

ART. 10 Interdicția privind acceptarea darurilor sau a altor avantaje

(1) Funcționarilor publici le este interzis să solicite sau să accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru alții, în considerarea funcției lor publice, daruri sau alte avantaje.

(2) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1) bunurile pe care funcționarii publici le-au primit cu titlu gratuit în cadrul unor activități de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției publice deținute, care se supun prevederilor legale specifice.

ART. 11 Utilizarea responsabilă a resurselor publice

(1) Funcționarii publici sunt obligați să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

(2) Funcționarii publici au obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând autorității sau instituției publice numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției publice deținute.

(3) Funcționarii publici trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care le revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

(4) Funcționarilor publici care desfășoară activități în interes personal, în condițiile legii, le este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica autorității sau a instituției publice pentru realizarea acestora.

ART. 12 Subordonarea ierarhică

Funcționarii publici au obligația de a rezolva, în termenele stabilite de către superiorii ierarhici, lucrările și sarcinile repartizate.

ART. 13 Folosirea imaginii proprii

Funcționarilor publici le este interzis să permită utilizarea funcției publice în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale.

ART. 14 Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri

(1) Un funcționar public nu poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, supus vânzării în condițiile legii, în următoarele situații:

a) când a luat cunoștință, în cursul sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmează să fie vândute;

b) când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;

c) când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul concesiunii sau închirierii unui bun aflat în proprietatea publică ori privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

(3) Funcționarilor publici le este interzisă furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, supuse operațiunilor de vânzare, concesiune sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.

ART. 15 Respectarea regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților

(1) Funcționarii publici au obligația să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților, precum și normele de conduită.

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), funcționarii publici trebuie să exercite un rol activ, având obligația de a evalua situațiile care pot genera o situație de incompatibilitate sau un conflict de interese și de a acționa pentru prevenirea apariției sau soluționarea legală a acestora.

(3) În situația intervenirii unei incompatibilități sau a unui conflict de interese, funcționarii publici au obligația de a acționa conform prevederilor legale pentru încetarea incompatibilității sau a conflictului de interese, în termen legal.

(4) La numirea într-o funcție publică, la încetarea raportului de serviciu, precum și în alte situații prevăzute de lege, funcționarii publici sunt obligați să prezinte, în condițiile Legii nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare, declarația de avere și declarația de interese. Declarația de avere și declarația de interese se actualizează anual, potrivit legii.

ART.16 Activitatea publică

(1) Comunicarea oficială a informațiilor și datelor privind activitatea autorității sau instituției publice, precum și relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către funcționarii publici desemnați în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.

(2) Funcționarii publici desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, funcționarii publici pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

(4) Funcționarii publici pot participa la elaborarea de publicații, pot elabora și publica articole de specialitate și lucrări literare ori științifice, în condițiile legii.

(5) Funcționarii publici pot participa la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic ori a celor care ar putea afecta prestigiul funcției publice.

(6) În cazurile prevăzute la alin. (4) și (5), funcționarii publici nu pot utiliza informații și date la care au avut acces în exercitarea funcției publice, dacă acestea nu au caracter public. Prevederile alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(7) În exercitarea dreptului la replică și la rectificare, a dreptului la demnitate, a dreptului la imagine, precum și a dreptului la viață intimă, familială și privată, funcționarii publici își pot exprima public opinia personală în cazul în care prin articole de presă sau în emisiuni audiovizuale s-au făcut afirmații defăimătoare la adresa lor sau a familiei lor. Prevederile alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(8) Funcționarii publici își asumă responsabilitatea pentru apariția publică și pentru conținutul informațiilor prezentate, care trebuie să fie în acord cu principiile și normele de conduită prevăzute de prezentul cod.

(9) Prevederile alin. (1) - (8) se aplică indiferent de modalitatea și de mediul de comunicare.

ART. 17 Conduita în relațiile cu cetățenii

(1) În relațiile cu persoanele fizice și cu reprezentanții persoanelor juridice care se adresează autorității sau instituției publice, funcționarii publici sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine, integritate morală și profesională.

(2) Funcționarii publici au obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației, demnității, integrității fizice și morale a persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, prin:

a) întrebuințarea unor expresii jignitoare;

b) acte sau fapte care pot afecta integritatea fizică sau psihică a oricărei persoane.

(3) Funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea legală, clară și eficientă a problemelor cetățenilor.

(4) Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității serviciului public, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute la alin. (1) - (3) și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

(5) Funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine demnă și civilizată față de orice persoană cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, fiind îndrituiți, pe bază de reciprocitate, să solicite acesteia un comportament similar.

(6) Funcționarii publici au obligația de a asigura egalitatea de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia funcționarii publici au îndatorirea de a preveni și combate orice formă de discriminare în îndeplinirea atribuțiilor profesionale.

ART. 18 Conduita în cadrul relațiilor internaționale

(1) Funcționarii publici care reprezintă autoritatea sau instituția publică în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminare și alte activități cu caracter internațional au obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și autorității sau instituției publice pe care o reprezintă.

(2) În relațiile cu reprezentanții altor state, funcționarilor publici le este interzis să exprime opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

(3) În deplasările externe, funcționarii publici sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și obiceiurilor țării gazdă.

ART. 19 Obiectivitate și responsabilitate în luarea deciziilor

(1) În procesul de luare a deciziilor, funcționarii publici au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

(2) Funcționarilor publici le este interzis să promită luarea unei decizii de către autoritatea sau instituția publică, de către alți funcționari publici, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

(3) Funcționarii publici de conducere sunt obligați să sprijine propunerile și inițiativele motivate ale personalului din subordine, în vederea îmbunătățirii activității autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, precum și a calității serviciilor publice oferite cetățenilor.

(4) În exercitarea atribuțiilor de coordonare, precum și a atribuțiilor specifice funcțiilor publice de conducere, funcționarii publici au obligația de a asigura organizarea activității personalului, de a manifesta inițiativă și responsabilitate și de a susține propunerile personalului din subordine.

(6) În scopul asigurării condițiilor necesare îndeplinirii cu imparțialitate a îndatoririlor ce decurg din raporturile ierarhice, înalții funcționari publici și funcționarii publici de conducere au obligația de a nu se angaja în relații patrimoniale cu personalul din subordine.

ART. 20 Obligația respectării regimului cu privire la sănătate și securitate în muncă

Funcționarii publici au obligația de a se supune controlului de medicina muncii și expertizelor medicale ca urmare a recomandărilor formulate de medicul de medicina muncii, în condițiile legii.

III. Dispoziții și principii etice specifice funcției publice de polițist local

Ceea ce individualizează profesiile din domeniul ordinii și liniștii publice este, în special, climatul specific de moralitate. Respectul pentru ordine și lege, precum și impunerea respectării acestora, nu pot fi realizate decât cu angajați care au un comportament fără reproș.

În acest sens, pentru a fi în măsură să ofere populației servicii corespunzătoare, se recomandă ca lucrătorii să cunoască, să înțeleagă și să respecte principiile fundamentale care trebuie să le guverneze conduita profesională.

ART. 21 – Legalitatea - Este principiul fundamental care stă la baza activității lucrătorilor din domeniul ordinii și liniștii publice. Potrivit acestui principiu, activitățile și acțiunile trebuie să se desfășoare numai în spiritul și cu respectarea prevederilor actelor normative. Este de altfel cunoscut faptul că și cetățenii, în exercitarea drepturilor și libertăților lor, sunt supuși rigorilor impuse de lege.

Pornind de la premisa că legile reprezintă garanția siguranței cetățenilor într-un stat democratic, orice acțiune sau activitate a structurilor cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice trebuie să-și aibă fundamentarea în lege și numai în lege.

Respectarea principiului legalității se realizează prin:

- *cunoașterea temeinică de către lucrători a prevederilor legale, precum și a regulamentelor specifice;*

- *autocontrol în desfășurarea acțiunilor/activităților;*
- *control ierarhic.*

Cunoașterea prevederilor legale precum și a regulamentelor specifice presupune existența unui bagaj informațional ce trebuie în permanență completat. Totodată, interpretarea și aplicarea cunoștințelor și evaluarea situațiilor practice trebuie să fie făcută fără părtinire, cu bună credință.

Autocontrolul se realizează de către fiecare lucrător prin raportarea acțiunilor proprii la normele legale, înaintea, pe parcursul și după desfășurarea acestora. Această formă de control poate fi apreciată ca fiind de o mai mare importanță în ceea ce privește asigurarea legalității în raport cu celelalte forme de control, având în vedere că activitatea polițiștilor locali se desfășoară nu numai în sediul unității sau în apropierea acesteia, ci și în zone sau unități teritoriale izolate. În aceeași măsură, autocontrolul implică și autocenzura comportamentală. Astfel, atitudinea absolut legală constituie una din premisele garanției asumării valorilor eticii și deontologiei profesionale.

Un alt aspect pe care îl implică principiul respectării legalității este vizat de exercitarea controlului ierarhic, realizat, în principal de:

- *șefii direcți și nemjlociți;*
- *organele cu atribuții de control.*

Este știut faptul că lipsa unui control adecvat poate favoriza apariția fenomenelor de încălcare a legalității, prin săvârșirea de abuzuri/abateri sau prin neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Prin atribuțiile cu care sunt investiți, șefii de compartimente vor urmări ca polițiștii locali să respecte legea, dar și deontologia profesională.

Deci, lucrătorii din domeniul ordinii și liniștii publice vor veghea la respectarea legii, în general, potrivit competențelor ce le revin și, în același timp, vor avea în vedere ca prin actele și faptele lor să se situeze în perimetrul legalității. Nu trebuie să fie scăpat din vedere nici faptul că legea se cere respectată și apărută dar, în egală măsură, îi și apără pe lucrătorii care, în rezolvarea diferitelor situații profesionale, își fundamentează acțiunile exclusiv pe baza normelor legale.

ART. 22 - Egalitate, imparțialitate și nediscriminare - Acest principiu trimite în modul cel mai direct la ceea ce înseamnă etică și deontologie a unui lucrător din domeniul ordinii și liniștii publice. Cei trei termeni sunt într-o mare măsură complementari, se suprapun pe unele domenii și pot fi, ca atare, tratați global.

Egalitatea presupune, pe de o parte, așezarea de către lucrător, pe același plan, a tuturor persoanelor, indiferent de împrejurările profesionale în care intră în legătură cu acestea și, pe de altă parte, abordarea în aceeași manieră a cazurilor similare.

Imparțialitatea îl va situa pe lucrător deasupra unor probleme litigioase în care nu trebuie să se implice altfel decât profesional. O asemenea poziție îi va permite să abordeze detașat de sentimente circumstanțele profesionale în care se află.

Nediscriminarea, ca aspect al acestui principiu, constă în faptul că funcționarul nu trebuie să se lase condus de idei preconcepute, de resentimente, de impulsuri necenzurate atunci când intră în contact cu diferite categorii de persoane, indiferent de poziție socială, sex, religie, rasă etc.

Este recomandat, prin urmare, ca la judecarea efectelor propriei acțiuni sau a altora, lucrătorul să evalueze măsura în care, în practică, s-a ghidat după elementele care definesc principiul analizat – a respectat și asigurat egalitatea, și-a impus imparțialitatea și s-a afirmat ca adversar al discriminărilor de orice fel.

Măsurile luate pot crea nemulțumiri în rândul unor categorii de cetățeni. Deseori, nemulțumirile se manifestă paradoxal, chiar în rândul persoanelor care prin actele și faptele lor încalcă normele legale și de comportament, impuse și acceptate de societate și prejudiciază astfel drepturile fundamentale ale cetățenilor, precum și în rândul rudelor, cunoscuților sau prietenilor acestora aflați la locul producerii evenimentului sau care află despre acesta. Este reacția clasică prin care aceste persoane încearcă să-și transfere vinovăția pe seama unor încălcări și abuzuri închipuite din partea lucrătorilor.

Eliminarea arbitrarului din timpul intervenției, a oricăror atitudini de natură să creeze suspiciuni cu privire la imparțialitatea acțiunii și a măsurilor dispuse sunt de natură să evite posibilele reacții violente din partea celor implicați și chiar să aducă sprijin pentru acțiunea polițiștilor locali.

Consecvența manifestată prin aplicarea aceleiași proceduri legale pentru fapte similare va acționa în mod cert în favoarea lucrătorilor în domeniul ordinii și siguranței publice. În aceeași măsură, respectarea demnității oricărei persoane constituie un alt element care poate contribui la afirmarea convingerii că intervenția a fost nepărtinitoare, legitimă și nediscriminatorie.

Se recomandă, de asemenea, declinarea competenței pentru cazurile de incompatibilitate care ar putea pune la îndoială imparțialitatea intervenției, fără însă a se prejudicia astfel operativitatea acțiunii.

Astfel, sarcina desfășurării în continuare a acțiunii va fi preluată de lucrători care nu se află în asemenea situații, eliminându-se astfel riscul punerii sub semnul întrebării a imparțialității acestora.

ART. 23 – Transparența - Este unul dintre principiile care se află la baza activității structurilor de ordine și siguranță publică ca instituții moderne, de tip democratic și, implicit, a lucrătorilor acestora. Furnizarea informațiilor referitoare la activitățile desfășurate poate determina câștigarea încrederii populației. Astfel, aducerea la cunoștința cetățenilor, prin mijloace adecvate de informare, a modului în care se efectuează intervențiile (*cu precizarea acțiunilor pe care lucrătorul este îndreptățit să le efectueze, comportamentul impus cetățenilor pe timpul acestora și riscurile pe care și le asumă în cazul nerespectării lor*), particularizat pe tipuri de misiuni, poate determina o reacție de acceptare, dacă acțiunile se înscriu în tiparul cunoscut de societate.

În același timp, se impune respectarea confidențialității informațiilor care pot afecta integritatea persoanelor, procesul de administrare a probelor, securitatea martorilor sau a altor persoane.

Respectarea principiului transparenței, concomitent cu îndeplinirea cerințelor referitoare la asigurarea securității datelor, inclusiv a celor cu caracter personal, a impus crearea unor structuri interne/persoane specializate în relația cu mass-media, care au, potrivit regulamentului de organizare și funcționare, atribuții bine definite.

Exigente care trebuie să guverneze comunicarea cu mass-media:

· *în cazul în care un jurnalist se va adresa direct unui lucrător, acesta îl va îndruma către structura de relații publice/ofițerul de presă care are competență în zona producerii evenimentului, singura structură abilitată să comunice referitor la activitățile profesionale cu mass-media;*

· *dacă evenimentul s-a produs într-un loc public, iar un lucrător este prezent la locul faptei, la întrebările reprezentanților media, va confirma ceea ce cunoaște deja despre cazul respectiv, cu*

precizarea că "se efectuează cercetări pentru stabilirea împrejurărilor în care aceasta s-a produs, iar concluziile vor fi prezentate prin intermediul structurilor de relații publice";

- în cazul în care reprezentantul media ajunge primul la locul faptei și solicită telefonic date despre eveniment, acestuia i se vor oferi informațiile aflate la dispoziția structurii de relații publice, urmând ca rezultatul cercetărilor să îi fie comunicat ulterior;

- lucrătorul va rămâne calm în relația cu ziaristul, indiferent de împrejurări;

- filmările realizate de structurile de ordine și siguranță publică la locul evenimentului și oferite media se vor face respectând drepturile omului și dreptul la propria imagine, în conformitate cu recomandările Uniunii Europene, ordinele de linie și dispozițiile Consiliului Național al Audiovizualului;

- în cazul în care filmarea se va realiza de către reprezentanții presei, lucrătorul responsabil cu mediatizarea evenimentului din partea structurii de relații publice, le va reaminti acestora dispozițiile Consiliului Național al Audiovizualului, în sensul arătat mai sus;

- orice relatare a unui eveniment către reprezentanții media va avea un caracter nediscriminatoriu, fără referiri la apartenența etnică, religioasă, sexuală, socială sau la altă formă de apartenență a celor implicați în eveniment, în conformitate cu normele în vigoare.

ART.24 - Capacitatea și datoria de exprimare - Reprezintă posibilitatea lucrătorului de a analiza situațiile profesionale pe care le întâlnește și de a-și exprima punctul de vedere, potrivit pregătirii și experienței sale, în vederea îmbunătățirii calității și eficacității serviciului. Acest principiu instituie obligația asumării unui rol activ în cadrul organizației din care acesta face parte, prin prezentarea de opinii pertinente și argumentate cu privire la modalitățile de soluționare ale unor situații profesionale.

Lucrătorii din domeniul ordinii și siguranței publice trebuie să abordeze situațiile nu doar reactiv, prin simpla executare a dispozițiilor și prezentarea de rapoarte privind rezultatele obținute, ci și proactiv.

În virtutea acestui principiu, apare obligația de a-și exprima motivat eventualele dezacorduri față de deciziile care privesc probleme de serviciu și de a aduce la cunoștința superiorilor observații bazate pe normele legale și pe experiența profesională. În același context se înscrie și datoria de a informa în timp util asupra dotării cu mijloace necorespunzătoare sau insuficiente realizării obiectivului, a datelor incomplete transmise odată cu dispoziția de executare a activității, precum și de a prezenta experiența personală și experiențele anterioare relevante pentru situația respectivă etc.

Considerăm că modul în care se aplică acest principiu dă, într-un grad însemnat, măsura comportamentului fundamentat pe norme etice și pe respectarea deontologiei profesionale.

Ca profesioniști, lucrătorii în domeniul ordinii și siguranței publice trebuie să-și prezinte opiniile bazate pe experiența și cunoștințele dobândite și să le susțină fără teama de repercusiuni. În aceeași măsură, șefii vor promova un climat profesional care să admită și să încurajeze exprimarea fără rezerve a punctelor de vedere diferite. Acest principiu nu poate fi însă invocat pentru a evita, pe criterii subiective, participarea sau executarea unei misiuni.

Orice lucrător trebuie să știe că deontologia îi impune să se pronunțe asupra unui aspect sau altul, cu bună credință, pe baza conștiinței profesionale și nu spre a prezenta ceea ce consideră că le-ar conveni șefilor săi să audă.

Pe de altă parte, însă, tot deontologic este din partea lucrătorului să își mențină afirmațiile în perimetrul legalității, egalității, imparțialității, nediscriminării, al "realului", fără a încerca să dea caracter de autenticitate unor interpretări vădit eronate ori să determine organizarea și desfășurarea de acțiuni insuficient justificate sau să influențeze decizii în care este interesat.

ART.25 - Disponibilitatea - Pentru a face dovada disponibilității, lucrătorii în domeniul ordinii și siguranței publice trebuie să intervină în orice moment, în timpul sau în afara serviciului, în cazul în care iau cunoștință despre existența unei situații în care se aduce atingere drepturilor persoanelor, sunt puse în pericol bunurile acestora sau, pur și simplu, atunci când un individ se află în dificultate.

Intervenția în asemenea situații nu poate fi condiționată de faptul că lucrătorul se află în concediu, învoiri, libere, dar va fi precedată de declinarea calității. Se impune totuși ca, anterior acordării sprijinului, să realizeze o evaluare a situației cel puțin cu privire la raportul de forțe, șansele de

reușită, precum și riscurile asumate. Este posibil ca în asemenea împrejurări să fie eficace anunțarea forțelor specializate sau, dacă faptele ilegale s-au consumat, obținerea de date și informații cu privire la locația către care s-a deplasat gruparea infractoare, semnalmente, mijloace de transport folosite etc. și care să fie aduse la cunoștința personalului investit cu soluționarea cazului.

În timpul serviciului disponibilitatea se manifestă și prin ascultarea atentă a problemelor cetățenilor, încercând să le rezolve, oferindu-și serviciile într-o manieră profesionistă. În asemenea situații, stabilirea priorităților este deosebit de importantă.

Astfel, dacă din lipsa mijloacelor, a timpului necesar ori datorită altei misiuni aflată în desfășurare, intervenția nu poate fi realizată imediat de către lucrătorul sesizat inițial, este necesar ca solicitantului să-i fie explicate motivele pentru care cauza este declinată spre alți colegi în vederea soluționării.

Uneori, sunt sesizate fapte aflate în curs de desfășurare, astfel încât urgența analizării situației și alegerea modalității de rezolvare sunt determinante pentru succesul acțiunii. Întârzierea poate conduce la agravarea situației și, implicit, va pune într-o lumină nefavorabilă capacitatea structurilor cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice de a interveni și totodată disponibilitatea acestora de a se implica în soluționarea problemelor cu privire la care au fost sesizați.

Disponibilitatea presupune, pe lângă prezența regulată a lucrătorului la serviciu sau la locul unde trebuie să execute o anumită misiune, și capacitatea de ascultare și înțelegere a problemelor aduse la cunoștință de persoanele aflate într-o situație critică.

Datorită caracterului permanent al serviciului și particularităților misiunilor ce revin structurilor cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice, acestea solicită lucrătorilor să manifeste disponibilitate totală față de îndeplinirea atribuțiilor (rechemarea la serviciu, constrângeri, program prelungit de muncă sau în schimburi, capacitatea de a se adapta diversității sarcinilor de îndeplinit etc.), aspecte care rezultă atât din angajamentul asumat de lucrător la momentul intrării în profesie, cât și din jurământul de credință depus la numirea în funcția publică.

Obligația la disponibilitate permanentă a lucrătorilor din domeniul ordinii și siguranței publice justifică, de asemenea, și de ce le este interzis să exercite, în afara excepțiilor prevăzute de lege, alte activități pentru care să fie remunerați. Depinde astfel de lucrători să stabilească echilibrul în serviciu și practicarea activităților lucrative sau nelucrative care îi sunt permise (activitate didactică, cercetare științifică, creație literar-artistică), astfel încât disponibilitatea profesională să nu fie afectată.

ART.26 - Prioritatea interesului public - Interesul public, în sensul utilizat de prezentul Cod, reprezintă orice aspect care afectează viața comunității sau care prezintă interes pentru aceasta. Funcționarea și acțiunile guvernului ori ale autorităților sau instituțiilor publice centrale și locale sau ale oricărei alte entități care folosește bani publici sau care influențează viața comunității prezintă interes public. Respectarea drepturilor omului, așa cum sunt definite în documentele internaționale ratificate de România, reprezintă o altă componentă a interesului public.

Prioritatea interesului public se manifestă prin aceea că, în exercitarea atribuțiilor funcționale, lucrătorul din domeniul ordinii și siguranței publice acordă întâietate îndeplinirii serviciului în folosul comunității, chiar dacă prin aceasta se prejudiciază sau se întârzie realizarea unor obiective personale.

Prioritatea interesului public nu poate fi tratată și nici explicată independent de disponibilitate.

Această corelație este determinată de calitatea conferită de profesie și, implicit, de statutul profesional.

Lucrătorii au datoria să trateze toate persoanele în mod egal, neținând cont de interesul personal și asigurând primatul interesului public.

ART.27 - Profesionalismul - Presupune îndeplinirea sarcinilor de serviciu prin aplicarea cunoștințelor teoretice și prin folosirea deprinderilor practice dobândite. Lucrătorii în domeniul ordinii și siguranței publice sunt, de altfel, obligați să-și perfecționeze permanent pregătirea de specialitate și să-și dezvolte capacitatea de înțelegere a problemelor sociale, culturale și educaționale specifice colectivității în care-și exercită profesia.

Relația dintre structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice și cetățeni se stabilește cotidian, cu ocazia activităților realizate în zona de responsabilitate sau, după caz, la sediul unității atunci când cetățeanul solicită rezolvarea unei probleme din competența instituției. Cetățeanul are dreptul de a aștepta din partea lucrătorului o contribuție activă la securitatea sa și un tratament atent.

Așadar, este necesar ca lucrătorii în domeniul ordinii și siguranței publice să asocieze o disponibilitate totală unui comportament personal exemplar. Astfel, vor contribui la sporirea încrederii cetățeanului în instituție și la formarea convingerii că, în fapt, el este beneficiarul serviciilor oferite de aceasta.

Pentru a fi un bun profesionist lucrătorul trebuie să:

- cunoască legislația aplicabilă în domeniul său de activitate;
- cunoască și să aplice procedurile de lucru uzuale;
- analizeze solicitările ce-i sunt adresate direct de către cetățeni și să le rezolve, să ceară sprijin pentru soluționarea lor sau să îndrume cetățenii către structurile/ formațiunile competente atunci când constată că acestea depășesc responsabilitățile funcției pe care o îndeplinește;
- lucreze în serviciul populației, dedicând timpul necesar activității pe care este abilitat să o desfășoare;
- se comporte corect și demn în relațiile cu ceilalți lucrători și să observe atitudinea acestora, fiind obligat să sesizeze cazurile de abatere de la normele etice ale profesiei;
- se identifice cu profesia și instituția;
- evite implicarea emoțională excesivă în soluționarea problemelor de serviciu;
- dea dovadă de echidistanță și imparțialitate în relația cu cetățeanul și colegii de profesie;
- manifeste respect față de cetățeni în toate împrejurările care presupun contactul direct ori prin intermediul mijloacelor de comunicare.

ART.28 – Confidențialitatea - Se îmbină de cele mai multe ori cu profesionalismul și legalitatea. Astfel, protecția informațiilor și a persoanelor care le-au pus la dispoziția lucrătorilor trebuie realizată concomitent cu celelalte activități necesare pentru soluționarea cazului. Confidențialitatea nu presupune numai protecția datelor și a persoanelor, ci și obligația lucrătorilor de a proteja informațiile obținute în virtutea atribuțiilor de serviciu și de a nu le utiliza în vederea obținerii unor avantaje pentru ei sau pentru alții.

ART.29 – Respectul

a) *Respectul față de cetățeni* se manifestă atât prin utilizarea moderată a regulilor de politețe și curtoazie (fără familiarisme), cât și prin evitarea oricărei manifestări discriminatorii, legată de naționalitate, religie, opinii, sex, vârstă, condiție socială sau de orice alt considerent.

Anumite situații pot influența emoțional lucrătorul, ca pe orice alt individ (prezența unor răniți grav, anunțarea familiilor victimelor cu privire la producerea unui accident etc.), sau în alte cazuri, când apariția sa într-o anumită zonă este în măsură să suscite agresivitatea participanților (manifestări neautorizate ori care se desfășoară în afara itinerariului sau în afara intervalului aprobat).

Aplicând procedurile recomandate pentru asemenea situații cu calm și fermitate, lucrătorul va îndeplini misiunea fără să-și manifeste tensiunile sau emoțiile pe care inevitabil le are. Cetățenii vor aprecia sângele rece, calmul și răbdarea de care dă dovadă lucrătorul.

Aceste calități sunt cu atât mai necesare cu cât dificultățile provin din reacțiile ostile, chiar violente, îndreptate împotriva lucrătorilor, uneori din cauza simplei lor prezențe, în special în cartierele sau zonele cu o rată crescută a infracționalității.

Vor fi evitate cu prilejul intervențiilor atitudinile agresive, provocatoare, dominatoare sau disprețuitoare.

Procedurile specifice utilizate nu vor avea o întindere în timp mai mare decât este necesar realizării scopului pentru care s-a recurs la acestea. Altfel, cetățenii vor interpreta măsurile ca fiind abuzive, nejustificate și că, în ciuda faptului că au drepturi pe care structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice trebuie să le respecte, tocmai reprezentanții acestora le încalcă și le desconsideră.

Pentru situațiile în care, pe fondul îndeplinirii atribuțiilor, sunt afectate drepturile și libertățile cetățenilor (cazul verificării identității etc.), persoana care face obiectul verificărilor nu va fi împiedicată să-și continue activitatea decât pentru perioada de timp strict necesară îndeplinirii procedurii specifice. Orice abatere de la această normă deontologică, mai ales dacă este dictată de considerente personale ale lucrătorului este în măsură să producă efecte negative în realizarea parteneriatului cu populația.

Dacă lucrătorii vor aborda relația cu cetățenii de pe poziții de superioritate, determinate de puterile ce le sunt conferite prin lege, nu vor beneficia de concursul, sprijinul și cooperarea acestora.

b) *Respectul față de șefii și colegi* constă în respectarea regulilor de comportament (politețe, curtoazie, punctualitate, respectarea angajamentelor asumate formal sau informal ș.a.) și de demnitate (decentă, grijă pentru propria imagine ș.a.).

Indiferent de statutul profesional, de serviciul/biroul/compartimentul din care face parte sau de sarcini, relațiile dintre lucrătorii din domeniul ordinii și siguranței publice se bazează în principal pe respect mutual, loialitate și solidaritate.

c) *Respectul mutual* presupune înțelegerea faptului că orice sarcină repartizată unui coleg, oricât de modestă ar fi, contribuie la buna funcționare a serviciului public.

Manifestările de superioritate sau de desconsiderare față de un coleg relevă necunoașterea și nerecunoașterea complementarității activităților instituției. Respectul mutual, înseamnă, de asemenea, să admiți fără prejudecăți sau desconsiderare anumite situații particulare justificate care pot interveni accidental în comportamentul sau activitatea oricărui lucrător, inclusiv în cea proprie (întârzieri ocazionale, învoiri pentru probleme personale care nu pot fi altfel rezolvate, solicitarea în mod excepțional a concediului în afara planificării etc.).

Respectul mutual presupune, de asemenea, toleranță, respectiv o deschidere suficientă pentru a lăsa colaboratorii să-și expună pozițiile contrare, pornind de la dreptul la liberă exprimare. Este totuși de menționat faptul că în rândul lucrătorilor din structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice această libertate se referă la aspecte profesionale, fiind restrânsă manifestarea, la locul de muncă ori în timpul serviciului, a unor opinii personale, cum ar fi cele referitoare la politică.

ART. 30 - Integritatea morală - Prin poziția sa, lucrătorul se poate afla în situația de a i se oferi diferite avantaje (gratuități, cadouri). Aceste oferte sunt rareori dezinteresate. Integritatea îl va determina să le refuze politicos, explicând că este plătit pentru a oferi un serviciu public, potrivit competențelor. În acest sens, lucrătorii din domeniul ordinii și siguranței publice au obligația de a-și pregăti familiile astfel încât eventualele „atenții” să nu le parvină prin intermediul acestora, indiferent care ar fi justificarea.

Pe de altă parte, publicul nu ar tolera ca lucrătorul să uzeze de calitatea sa pentru a încerca să obțină o favoare sau alta pentru el însuși sau pentru altul (lucrător în uniformă care nu respectă ordinea în fața unui ghișeu la care se prezintă pentru a-și rezolva o problemă personală).

Lucrătorul nu are dreptul să se oblige pecuniar față de nici o persoană, dacă o asemenea situație este în măsură să afecteze îndeplinirea atribuțiilor de serviciu (obligații pecuniare pot fi asumate de către lucrători numai cu respectarea prevederilor legale în vigoare – contractare de credite de la bănci, împrumuturi la Casa de ajutor reciproc sau cumpărarea unor bunuri în sistem de rate), nu poate folosi ori încerca să uzeze de calitatea sa în interes personal. În considerarea acestor cerințe, lucrătorilor le este interzis să împrumute bani de la subordonați ori să colecteze sume de bani de la persoane fizice sau juridice.

Comportamentul integru are o deosebită importanță pentru credibilitatea instituției și implicit a membrilor săi. Pentru a câștiga respectul populației, nu este suficient doar să se acționeze în conformitate cu legea, ci trebuie ca aceasta să fie aplicată în spiritul respectului față de cetățean.

Prin urmare, integritatea și respectul față de populație nu trebuie afirmate formal, prin declarații sau angajamente, ci demonstrate prin acțiuni și misiuni executate cu profesionalism, imparțialitate, onestitate, conștiinciozitate, echitate, neutralitate sub toate aspectele, acordând totodată o atenție deosebită grupurilor vulnerabile de populație (gravide, persoane în vârstă, copii, minori care au fugit de acasă, bolnavi, persoane cu handicap etc.).

ART.31 - Loialitatea - Constă în atașamentul față de instituție și valorile promovate de aceasta, ceea ce exprimă de fapt adeziunea deplină, conștientă și irevocabilă, manifestată din proprie inițiativă, la o cauză înaltă.

Manifestarea loialității însumează mai multe trăsături, cum sunt: cinstea, corectitudinea, fidelitatea, sinceritatea, respectarea angajamentelor, statornicie etc.

Aceasta presupune demnitate chiar și în afara serviciului, astfel încât, prin întregul său comportament, lucrătorul să nu aducă atingere imaginii instituției și profesiei sale.

Loialitatea nu se confundă cu atitudinea lingușitoare sau de preamărire a colegilor/ șefilor ori a altor persoane, în scopul de a obține diverse avantaje, pentru a-și păstra poziția în cadrul organizației ori pentru a accede mai rapid în funcții sau posturi de conducere.

Aducerea la cunoștința colectivului sau a șefului a obiecțiilor profesionale cu privire la activitățile programate, precum și fundamentul lor nu reprezintă un act lipsit de loialitate.

Loialitatea nu poate fi analizată independent de profesionalism, respect, integritate. Loialitatea presupune, de asemenea, crearea unui climat de lucru bazat pe dezvoltarea spiritului de echipă, coeziunii și disciplinei, a încrederii și respectului reciproc, valorizarea tradițiilor instituției și pe conștientizarea faptului că serviciul se realizează în beneficiul cetățeanului.

ART.32- Independența operațională

Constă în îndeplinirea atribuțiilor și misiunilor potrivit competențelor stabilite pentru nivelul ierarhic pe care îl ocupă în cadrul structurii, fără imixtiunea altor lucrători, persoane sau autorități.

Independența operațională nu presupune acțiuni executate haotic sau care au fost incluse fără temei în categoria celor prioritare, ori pe considerente exclusiv personale (ex. controale economice care vizează o anume societate comercială anume numai pentru a-i perturba activitatea în scopul favorizării concurenței sau executarea unor activități care nu decurg din obiectivele stabilite la nivelul structurii respective).

Independența operațională trebuie înțeleasă și ca libertate a lucrătorului de a identifica și utiliza acele proceduri și mijloace prin a căror folosire se asigură îndeplinirea cu riscuri minime a misiunii, reducându-se, totodată, și posibilitatea lezării drepturilor și libertăților persoanelor care fac obiectul acțiunii. De asemenea, prin independență operațională se înțelege și capacitatea polițistului de a adapta intervenția în funcție de reacția persoanelor vizate, de particularitățile zonei în care intervine sau de momentul realizării acesteia.

Pe de altă parte, independența operațională implică răspunderea deplină a lucrătorului pentru acțiunile, inacțiunile și omisiunile sale.

ART.33 - Imaginea funcției de polițist local

Pe timpul îndeplinirii atribuțiilor profesionale, precum și atunci când intervine în afara orelor de program, lucrătorul are obligația de a-și face cunoscută calitatea și unitatea din care face parte sau pe care o reprezintă.

Câteva reguli prin a căror respectare se poate păstra și dezvolta imaginea demnă a lucrătorilor în societate:

- *adoptând o ținută și un aspect fizic îngrijite;*
- *manifestând, zilnic, un comportament ireproșabil;*
- *evitând excesul de limbaj, familiarismele ori gesturile deplasate;*
- *dând dovadă de moderație în atitudine și propuneri.*

Regulile menționate capătă mai multă importanță atunci când lucrătorul acționează în uniformă, semn exterior și manifest al calității sale. Portul ținutei îi conferă prestigiu și autoritate.

Gesturile nepotrivite, concluziile nefondate, bazate pe informații neverificate, precum și soluțiile arbitrare contribuie la slăbirea autorității și prestigiului său și al instituției.

Prezența lucrătorilor în uniformă în anumite locuri (localuri unde se consumă băuturi alcoolice, unități comerciale etc.) în afara cadrului strict profesional, poate să conducă la o impresie negativă cu privire la persoanele în cauză și implicit asupra instituției din care aceștia fac parte. Lucrătorii trebuie să

conștientizeze, în toate împrejurările, faptul că sunt plătiți din bani publici și se află în serviciul cetățenilor, situație ce impune un comportament adecvat în toate împrejurările.

Lucrătorul, în ținută de serviciu sau civil, reprezintă simbolul legalității și ordinii. Publicul așteaptă de la el să se comporte de o manieră exemplară, respectând el însuși normele legale (nu trebuie să staționeze cu vehiculul de serviciu în locuri care incomodează circulația în afara cazurilor de intervenție etc.) și neutilizând în mod abuziv prerogativele funcției sale (folosirea girofarului fără motiv legitim etc.).

El nu trebuie să acorde prioritate avantajelor personale și își va asuma responsabilitate acțiunilor și inacțiunilor sale, chiar și atunci când greșește.

În situații de criză, cum ar fi accidente care atrag în mod deosebit atenția trecătorilor, nu este admisibil ca lucrătorul prezent la fața locului să nu intervină înainte de sosirea forțelor de intervenție specializate.

Publicul va aprecia faptul că structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice acordă interes actelor simple ale vieții curente (agentul de circulație aflat într-o intersecție ia măsurile necesare pentru a crea condițiile necesare scoaterii din trafic a unui autovehicul imobilizat din cauza unei defecțiuni- acordând sprijin fizic conducătorului auto sau dirijând traficul astfel încât manevrele necesare să se realizeze în condiții de siguranță pentru toți partenerii de trafic etc.).

ART.34 - Atitudinea polițistului local în exercitarea funcției

Misiunile de serviciu public pe care polițistul local este însărcinat să le îndeplinească îl plasează deseori în contact direct cu concetățenii săi (zone de cartier, ieșirile de la școală, fluidizarea circulației, informare în școli, formalități administrative).

Una dintre cele mai frecvente misiuni ce îi revin, indiferent de loc (sediul unității, loc public sau privat), este furnizarea de informații cu privire la competențele structurii, documente necesare îndeplinirii procedurilor legale, persoana /formațiunea care poate soluționa un anumit caz. În acest context, o ascultare atentă și analizarea cu profesionalism a problemei expuse va permite informarea corectă a publicului.

Primul contact al publicului cu structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice are loc deseori la sediul acestora și, de aceea, este absolut necesară existența unui spațiu optim de primire a cetățenilor. Acesta constituie punctul obligatoriu de intrare în unitate, iar rolul său este determinant în formarea imaginii care se intenționează a fi construită. Pe cale de consecință, amenajarea acestuia trebuie să asigure condiții civilizate și să răspundă cerințelor de realizare a confidențialității discuțiilor și de redactare/ completare a cererilor olograf/ formularelor tipizate. Nu este indicată amplasarea unui astfel de loc într-un spațiu cu trafic intens ori dotarea excesivă cu mobilier.

Trebuie avut în vedere faptul că gestionarea nevoilor cetățenilor nu impune împărtășirea vieții interne a unității și a lucrătorilor săi (afișaj al activității sindicale, decorarea personalizată în exces a birourilor, conversații private sau profesionale între funcționari etc.).

Calitatea contactului stabilit între lucrător și public este determinată de modul în care sunt folosite regulile elementare de politețe (este interzisă tutuirea, familiarisme excesive etc.).

Publicul își va forma o opinie nefavorabilă asupra instituției dacă:

- este refuzat fără un motiv plauzibil sau este greșit îndrumat;
- orarul de funcționare /de lucru cu publicul nu este respectat;
- la solicitarea unor explicații suplimentare, lucrătorul răspunde pe un ton iritat, brutal sau agresiv ori lasă impresia că este preocupat de rezolvarea celorlalte solicitări înainte de clarificarea problemei cetățeanului care i s-a adresat;
- serviciul este oferit preferențial, cu încălcarea ordinii de sosire sau ca urmare a intervenției unui coleg;
- lucrătorul de registratură/dispecerat are alte preocupări în timpul programului (mănâncă, discută cu alți funcționari, ori vorbește la telefon pentru rezolvarea unor probleme personale).

Un aspect cu o importanță majoră în atitudinea lucrătorului pe timpul sau în legătură cu exercitarea profesiei îl reprezintă modul în care reacționează la diferite „tentații” care sunt prevăzute de lege ca fapte de corupție.

Învestiți cu exercițiul autorității publice, lucrătorii pot fi tentați să profite de statutul lor și de relațiile profesionale în interes personal.

Solicitând sau numai acceptând din partea cetățenilor bani, bunuri, servicii sau promisiuni, pentru a folosi influența sa, reală sau presupusă, pe lângă autoritățile competente în scopul de a obține o decizie favorabilă ori pentru a face sau nu face un act la care ar fi fost obligat potrivit atribuțiilor, lucrătorul comite infracțiuni din sfera corupției.

ART.35 - Comportamentul general

Lucrătorul se confruntă cu fapte de o gravitate diversă, mergând de la contravenții la cele de natură penală. Totuși, comportamentul său pe timpul stabilirii faptelor și în raporturile cu persoanele în cauză trebuie să reflecte principiile generale care guvernează conduita sa profesională.

Imputarea unei fapte care nu a fost comisă (a afirma că un șofer a încălcat oprit neregulamentar atunci când nu a făcut-o), provocarea comiterii unei infracțiuni (comportament deliberat al polițist localului pentru a incita o persoană să-l ultragieze) sau fabricarea de probe pot constitui fapte de natură penală în măsură să denatureze scopul justiției și să atragă răspunderea penală a unei persoane nevinovate.

“Capcana” corupției

Investit cu exercițiul autorității publice, implicit a mijloacelor de constrângere, lucrătorul poate fi tentat să le utilizeze și în interes personal. Acceptând sau cerând unei persoane bani, bunuri sau promisiuni pentru a îndeplini ori a se abține de la a îndeplini un act (atribuție a funcției sale), lucrătorul în domeniul ordinii și siguranței publice comite infracțiuni de corupție.

Dovada integrității în raporturile cu persoana suspectă de comiterea unei infracțiuni se poate realiza prin:

- *respectarea principiului prezumției de nevinovăție;*
- *respectarea riguroasă a normelor procedurale (metode, mijloace, proceduri etc.);*
- *imparțialitate (a aduna probe atât în acuzarea, cât și în apărarea persoanei cercetate – scopul anchetei fiind acela de a stabili adevărata stare de fapt și nu de a incrimina o persoană indiferent dacă este sau nu vinovată);*
- *profesionalism și integritate morală;*
- *respectarea cu strictețe a secretului profesional.*

În toate circumstanțele, politețea și curtoazia trebuie să prevaleze. Corectitudinea însoțită de reținere în afirmații și atitudini, ca și grija acordată ținutei, conferă lucrătorului și instituției pe care o reprezintă o imagine de interlocutor respectabil și competent, în special atunci când este vorba de a exprima o poziție divergentă sau de a face față reticențelor persoanelor implicate în rezolvarea situației. Această imagine va fi pe alocuri umbrită dacă apare o oarecare manifestare de favoritism sau de discriminare ce ține fie de persoana întâlnită, fie de instituția pe care o reprezintă ori de funcțiile pe care le exercită. Acțiunile în cooperare nu trebuie să urmărească obținerea unor beneficii personale sau avantaje, scopul acestora fiind oferirea unor servicii complexe.

Pentru anumite categorii de persoane (magistrați, membri ai puterii executive, înalți funcționari, reprezentanți oficiali ai statelor străine) se apelează la manifestarea unor forme particulare de respect, fără a cădea în servilism.

ART. 36 Relațiile cu subordonații

Exercitarea autorității ierarhice în structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice are ca scop asigurarea bunei funcționări a acestora. Superiorul ierarhic trebuie așadar să favorizeze stabilirea unui climat armonios între el și subordonații pe care îi coordonează, asumându-și pe deplin responsabilitățile specifice postului.

Viața în colectivitate poate genera tensiuni dăunătoare eficacității. Unul dintre rolurile șefului este de a le preveni (a instala în birouri diferite persoanele care nu se înțeleg și care nu pot lucra în

aceeași echipă), de a le identifica (prin prezența activă în cadrul colectivului pentru a detecta atmosfera din serviciu) și de a le dezamorsa (reuniuni de serviciu în cadrul cărora să se încurajeze exprimarea fără constrângeri a opiniilor referitoare la aspectele care au generat nemulțumiri, și chiar participarea la activități extraprofesionale organizate cu membrii colectivului).

Cu siguranță, nu este indicat să fie lăsată să persiste o stare conflictuală și, cu atât mai puțin, să se creeze sau să se exploateze asemenea stări în cadrul colectivului.

Buna funcționare a serviciului impune ca actul de comandă să fie echitabil. Subordonații admit greu ca munca să fie repartizată și recompensele să fie atribuite sau sancțiunile aplicate după criterii arbitrare, mai ales dacă se încearcă mascarea acestor situații prin lipsa de transparență însoțită de nemotivarea deciziilor.

Transparența este de altfel oportună în toate circumstanțele. Ea constituie o solidă apărare împotriva oricărei manifestări de favoritism sau de autoritarism. Ea necesită asigurarea de condiții care să favorizeze comunicarea, dând posibilitatea subordonaților să-și exprime sugestiile și observațiile.

Conducerea instituției asigură compartimentelor mijloace care să le permită îndeplinirea sarcinilor specifice (spații, materiale, vehicule etc.), încredințând șefilor atributul de a le repartiza utilizatorilor după nevoile impuse de sarcinile profesionale repartizate.

Eficacitatea este singurul element care poate fi avut în vedere la repartizarea mijloacelor și resurselor. Nu este de conceput să privezi un lucrător de mijloacele materiale care îi sunt necesare pentru a favoriza abuziv un altul (să atribui materiale unui subordonat pe motivul relațiilor amicale și nu a nevoilor reale sau pentru a căuta o satisfacție pur personală – ca de exemplu, repartizarea unui vehicul de serviciu pentru a fi utilizat în scop personal de un subordonat dispus să ofere unele mici avantaje).

Subordonații așteaptă de la superiorii lor o capacitate de a impulsiona și susține activitatea. Pentru aceasta ei le cer să-și îndeplinească rolul și să emită, cu operativitate, dispoziții clare și precise, în special atunci când se ivesc dificultăți de execuție. Impulsionarea și susținerea subordonaților înseamnă și grija pentru formarea lor profesională sau facilitarea accesului la mijloacele de perfecționare.

Stilul de conducere, care influențează modul de acțiune a subordonaților, presupune și promovarea unor relații profesionale bazate pe încredere. Acesta înseamnă și faptul că managerul își asumă pe deplin responsabilitatea dispozițiilor pe care le-a dat.

Cum se manifestă în principal simțul responsabilității în exercitarea funcțiilor de conducere:

- *impulsionând constant activitatea subordonaților;*
- *dând dispoziții clare și urmărind executarea acestora;*
- *asumându-ți responsabilitatea deciziilor luate;*
- *recompensând subalternii și aplicând sancțiuni disciplinare fără părtinire, având în vedere exclusiv comportamentul, profesionalismul și implicit rezultatele obținute în activitate;*
- *adoptând un stil de conducere care să încurajeze comunicarea în ambele sensuri și să permită implicarea subordonaților în actul decizional;*
- *conștientizând faptul că pentru subordonați șeful poate constitui un exemplu.*

Majoritatea dispozițiilor sunt verbale. În aceste condiții, în cazul unei evoluții nefavorabile a situației este foarte ușor să pretinzi că nu le-ai dat. Onoarea obligă să ți le asumi fără a căuta să pui în sarcina altuia responsabilitatea greșelilor tale.

Încrederea acordată unui superior va depinde de capacitatea acestuia de a-și apăra subordonații în fața celor care aduc critici injuste muncii lor sau a celor care determină o supraîncărcare cu sarcini dăunătoare eficacității, iar pentru misiunile care impun asumarea unor riscuri, prin evaluarea acestora și stabilirea unor proceduri care să conducă la diminuarea lor.

În sfârșit, dacă se constată neajunsuri în activitate, rolul superiorului este de a interveni pentru a le face să înceteze și, la nevoie, să le sancționeze. Toleranța exagerată adoptată mai ales în situații deosebit de grave sau favoritismul vor fi percepute ca nedreptăți de către cei care-și efectuează conștiincios sarcinile și devin, astfel, temei al neîncrederii în capacitatea și corectitudinea șefului.

ART. 37 Relațiile cu superiorii ierarhici

Orice lucrător se regăsește pe o treaptă ierarhic - organizatorică. Este important să identifice clar superiorii și să respecte cu rigurozitate lanțul ierarhic pentru a îndeplini obligația de executare. Aceasta impune respectarea dispozițiilor legale primite, buna executare a misiunilor încredințate și corectitudinea actelor întocmite.

Supunerea simultană unor ierarhii distincte presupune ca lucrătorul să facă dovada loialității în mod egal față de acestea.

Astfel, lucrătorul trebuie să prezinte informații exacte privind rezultatul investigațiilor sale directorului executiv. Totuși, el trebuie să-și informeze și superiorul direct asupra derulării operațiunilor.

Cum se manifestă loialitatea față de un superior ierarhic:

- *executând cu conștiinciozitate instrucțiunile primite;*
- *întocmind cu sinceritate rapoartele de executare a misiunilor încredințate;*
- *motivând abținerea de la executarea dispozițiilor vădit ilegale ori prezentând, prin prisma experienței proprii, consecințele nedorite produse în acțiuni în care s-au folosit proceduri, metode sau mijloace similare celor precizate în dispoziția / ordinul de executare a misiunii cu privire la care se formulează abținerea;*
- *acordând respectul cuvenit superiorilor.*

Exercitarea dreptului și a obligației lucrătorilor de a-și exprima reținerile privind legalitatea sau oportunitatea unei decizii dispuse de un superior sunt îndreptățite numai dacă motivele care determină refuzul de executare sunt fondate și constructive. În acest context, este de preferat ca lucrătorii să prezinte și soluții care să asigure legalitatea acțiunii sau momentul în care aceasta este oportună.

Lucrătorul primește dispoziții, de regulă, de la șeful nemijlocit. Aceasta nu-l absolvă de a manifesta respect față de funcționarii cu grad mai mare ce aparțin altui serviciu sau altei categorii de personal.

Lucrătorul are datoria de a reacționa față de o dispoziție vădit ilegală. Pentru aceasta el informează, în baza datoriei și capacității sale de exprimare, autoritatea care a dat dispoziția respectivă despre obiecțiile și argumentele sale. Dacă dispoziția este menținută și subordonatul consideră că obiecțiile sale sunt fondate, el trebuie să raporteze superiorului șefului său la care are acces.

ART.38 Relațiile care îl plasează pe lucrător într-o situație de cooperare

În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, poliția locală cooperează cu unitățile, respectiv cu structurile teritoriale ale Poliției Române, ale Jandarmeriei Române, ale Poliției de Frontieră Române și ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale și colaborează cu organizații neguvernamentale, precum și cu persoane fizice și juridice, în condițiile legii.

Există o anumită concurență normală până la un punct, între instituțiile ce urmăresc obiective identice, însă aceasta nu trebuie să devină un motiv de rivalitate pentru instituțiile implicate. Nu este atât de important care dintre instituțiile menționate se înregistrează, spre exemplu, cu reținerea faptuitorilor ci, în ce măsură, prin cooperare, se combate fenomenul și se asigură realizarea interesului public.

Manifestările de rivalitate se traduc în special prin necomunicarea unor informații care pot compromite finalizarea acțiunii, determinând implicit reacții similare din partea partenerilor.

Satisfacția personală sau de grup rezultată din aceste comportamente anormale aduce prejudicii interesului public.

În îndeplinirea unor misiuni structurile cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice intervin în complementaritate cu alte autorități, asigurând de asemenea un serviciu public (planuri comune de acțiune, strategii, protocoale etc.). O astfel de cooperare nu poate fi bine realizată decât dacă fiecare serviciu participant își manifestă pe deplin profesionalismul și are grija de a facilita acțiunea celorlalți (acțiuni concertate în zona unităților de învățământ, situații de urgență etc.).

În afara cazurilor de comunicare a informațiilor prevăzute expres, cooperarea nu poate să fie niciodată o scuză pentru violarea obligațiilor referitoare la asigurarea confidențialității datelor, inclusiv a celor cu caracter personal.

Cum se poate asigura eficacitatea serviciului public în cadrul relațiilor cu partenerii instituționali:

- executând conștiincios misiunile încredințate;
- punându-și în valoare profesionalismul pentru a oferi cea mai bună cooperare;
- cenzurând comentariile proprii ori acțiunile de grup care exced misiunii și prin care sunt puși în inferioritate ceilalți participanți;
- conformându-se regulilor de comunicare a informațiilor;
- acționând astfel încât să asigure facilitarea acțiunii celorlalți participanți și acordându-le sprijin la nevoie.

ART. 39 Comportamentul polițiștilor locali în familie și societate

Atât în familie cât și în societate lucrătorii trebuie să se comporte civilizat, să dovedească stăpânire de sine, să fie respectuoși.

Ei trebuie să aibă o conduită corectă, să nu abuzeze de calitatea lor oficială și să nu compromită prin activitatea publică ori privată prestigiul funcției ori al instituției din care fac parte.

În familie aceștia trebuie să se abțină de la orice formă de violență domestică, iar în societate să încurajeze în mod activ, să susțină și să implementeze măsurile care să contracareze manifestarea acestui gen de infraționalitate și consecințele nefaste pe care le produce.

De asemenea, își vor asuma un rol determinant în promovarea respectului între oameni, indiferent de rasă sau religie, precum și a egalității între sexe, pentru a preveni actele de violență care ar putea avea loc din cauza acestor discriminări, ce se pot manifesta sub diverse forme în societate.

Prin întregul lor comportament, polițiștii locali trebuie să se arate demni de considerația și încrederea impuse de profesia exercitată.

Este cert că principiile morale impun o anumită conduită, un cod de viață și de conviețuire. Respectarea acestora ar trebui să determine un comportament adecvat al polițistului local în raport cu el însuși și cu ceilalți, iar respectul trebuie să pornească mai întâi de la el însuși. Astfel, respectarea codurilor, a regulilor care definesc un grup sau o națiune, în special de către polițist localul local, este prima condiție pentru funcționarea în bune reguli a respectivului grup. Pornind de la proverbul „*Ca să fii respectat, trebuie să te respecți pe tine însuși, trebuie să respecți principiile*”, considerăm că respectul de sine al unui polițist local pornește de la o privire aruncată spre interior, spre o imagine a propriului eu și transferată spre celalalt. Este normal să avem așteptări de la ceilalți, abia după ce suntem mulțumiți cu noi înșine, și cu propriul nostru comportament. În al doilea rând, prin comportamentul său, un polițist local trebuie să ofere celor din jur aceeași considerație pe care o are pentru propriile fapte, înseamnă a-l respecta pe celălalt pentru ceea ce este. Dacă îți dorești să menții un echilibru între membrii grupului, ai familiei sau ai societății în ansamblul ei, atunci nu poți încălca regulile pe criterii pur subiective. De exemplu, dacă un polițist local, care se ghidează după principiul egalității, al imparțialității și al nediscriminării, va ignora o încălcare a legii comisă de o cunoștință, acesta nu va mai avea aceeași credibilitate în fața opiniei publice, fapt care va determina inevitabil scăderea prestigiului polițiștilor locali. Este așadar nevoie să reflectăm asupra faptelor noastre și să fim obiectivi față de ceilalți, și față de noi înșine.

Totodată, familia este cadrul în care polițist localul se redescoperă pe sine, refugiul după contactul cu faptele antisociale întâlnite la serviciu, constituindu-se în ancora care îi oferă suportul moral, atât de necesar unei vieți echilibrate. Din acest motiv, polițistul local trebuie să contribuie la menținerea armoniei familiale, încercând să se detașeze de problemele și frustrările acumulate la serviciu.

Bunătatea, respectul, sinceritatea și iubirea dintre soți sunt valori ce trebuie menținute în familie, indiferent de obstacolele și impedimentele provenite ca urmare a contactului cu diverse categorii de persoane. Polițistul local trebuie, așadar, să evite violența domestică sub orice formă.

În concluzie, polițistul local are datoria de a manifesta un comportament adecvat atât în viața familială, cât și în cea socială. El trebuie să lupte împotriva practicilor antisociale, să dovedească stăpânire de sine în orice situație, să își formeze și, poate cel mai important, să își mențină o imagine care să îi facă cinste în lume.

IV. Consilierea etică a funcționarilor publici și asigurarea informării și a raportării cu privire la normele de conduită

ART. 40 Obligațiile autorităților și instituțiilor publice cu privire la asigurarea consilierii etice a funcționarilor publici și a informării și a raportării cu privire la normele de conduită

(1) În scopul aplicării eficiente a dispozițiilor prezentului cod referitoare la conduita funcționarilor publici în exercitarea funcțiilor deținute, conducătorii autorităților și instituțiilor publice vor desemna un funcționar public, de regulă din cadrul compartimentului de resurse umane, pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită.

(2) În mod excepțional, în funcție de numărul de personal din cadrul autorității sau instituției publice, de complexitatea problemelor și de volumul activității specifice, pot fi desemnați doi consilieri de etică.

(3) Desemnarea consilierului de etică se face prin act administrativ al conducătorului instituției publice. Procedura de desemnare, atribuțiile și modalitatea de raportare a instituțiilor și autorităților în scopul asigurării implementării, monitorizării și controlului respectării principiilor și normelor de conduită a funcționarilor publici se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici.

(4) Consilierea etică are caracter confidențial și se desfășoară în baza unei solicitări formale adresate consilierului de etică sau la inițiativa sa atunci când din conduita funcționarului public rezultă nevoia de ameliorare a comportamentului acestuia. Consilierul de etică are obligația de a nu comunica informații cu privire la activitatea derulată decât în situația în care aspectele semnalate pot constitui o faptă penală.

(5) Autoritățile și instituțiile publice implementează măsurile considerate necesare pentru respectarea dispozițiilor prezentului cod privind principiile și normele de conduită și sprijină activitatea consilierului de etică.

(6) În aplicarea dispozițiilor prezentului cod referitoare la conduita funcționarilor publici, orice activitate care implică prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu respectarea prevederilor legislației pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

(7) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să asigure participarea consilierilor de etică la programele de formare și perfecționare profesională, organizate de Institutul Național de Administrație, în condițiile legii.

(8) Pentru informarea cetățenilor, compartimentele de relații cu publicul au obligația de a asigura publicarea principiilor și normelor de conduită pe pagina de internet și de a le afișa la sediul autorității sau instituției publice, într-un loc vizibil și accesibil publicului.

(9) Funcționarii publici nu pot fi sancționați sau prejudiciați în niciun fel pentru că s-au adresat consilierului de etică cu solicitarea de a primi consiliere cu privire la respectarea principiilor și normelor de conduită.

ART.41 - Modul de soluționare a reclamațiilor și sancțiuni

Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod etic, atrage răspunderea disciplinară sau după caz, contravențională sau penală a funcționarilor publici și a personalului contractual, în condițiile legii.

(1) Comisia de disciplină are competența de a cerceta funcționarii publici și personalul contractual din cadrul Poliției Locale Vaslui care încălcă prevederile prezentului Cod etic și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare, în condițiile legii.

(2) Stabilirea vinovăției se face cu respectarea procedurilor legale în vigoare.

(3) În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

(4) Funcționarii publici și personalul contractual răspund potrivit legii, în cazul în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, aduc prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

(5) Reclamațiile și sesizările referitoare încălcarea codului etic de către angajații instituției se înregistrează și se soluționează, cu respectarea procedurii stabilită la nivelul instituției, în conformitate cu normele legale în vigoare.

(6) Reclamațiile și sesizările se pot face și verbal, în cadrul programului de audiențe al directorului Poliției Locale Vaslui, sau în scris și adresat instituției.

(7). Înregistrarea sesizării se realizează prin:

- înregistrarea la registratura Poliției Locale Vaslui;

V. DISPOZIȚII FINALE

Prezentul Cod va fi comunicat personalului de către Biroul Resurse-Umane prin grija persoanei desemnate ca responsabil pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită.

Toți salariații sunt obligați să cunoască și să respecte prevederile prezentului Cod.

Art. 42. Actualizarea codului etic și de integritate

Prezentul cod va fi îmbunătățit periodic dată fiind complexitatea experienței în institut.

ART.43. Informarea și transparența

Pentru informarea atât a personalului, cât și a persoanelor interesate conducerea instituției are obligația de a asigura publicitatea și de a afișa codul de etică și integritate la sediul propriu, într-un loc vizibil sau prin alte mijloace (intranet, site).

ART.44. Intrarea în vigoare

Prezentul cod de etică intră în vigoare la data de 29.08.2019.